УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — 75 років — Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 137. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЛИПНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 24, 1969 No. 137. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 23 липня 1969

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ПОГОДИВСЯ, щоб у Сан Франсіско був відкритий совєтський консулят, в заміну за американський консулят у Ленінграді. Офіційно повідомлено про це совєтську амбасаду у Вашингтоні в минулу п'ятницю, у відповіді на совєтську пропозицію з 13 серпня минулого року. Консулярну конвенцію між ЗСА і СССР підписано ще в березні 1967 року, але „холодні" відносини між тими державами перешкодити здійсненню її аж дотепер, коли, внаслідку конфлікту СССР з Комуністичним Китаєм, Москва раптом стала „примирливою".

ЕЛЬ САЛЬВАТОР ЗАЖАДАВ від Організації Американських Держав, щоб вона судила Гондурас за ґеносид. Ель Сальватор відмовився відкликати свої війська із зайнятих ними прикордонних гондураських містечок, поки Гондурас не дасть ґарантій, що сальваторські громадяни на території Гондурасу будуть безпечні.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ ВЗЯВ УЧАСТЬ — разом із своєю дружиною та братовою, вдовою по кол. сенаторові Роберті Кеннеді — в похороні 29-річної Мері Джо Копечни, яка згинула в автомобільній катастрофі вночі з минулої суботи на неділю, коли авто, кероване сенатором Едвардом Кеннеді, впало в став. Родина Кеннеді запропонувала покрити кошти похорону панни Копечни, але її батьки відкинули ту пропозицію. Похорон відбувся в рідному місті покійної в Плимуті у Пенсильвенії.

В СЕНАТІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ дебати над системою протиракетної оборони. Республіканський сенатор Карль Мундт заявив, що коли американська технологія доказала такого чуда, як висад людини на Місяці, то й докаже, що можна буде збивати й унешкідливлювати ворожі ракети.

ПРЕЗИДЕНТОВІ НІКСОНОВІ ТОВАРИШИТЬ в його подорожі до 7-ох чужих держав великий штаб співробітників. Між ними є державний секретар Вілліям Роджерс, спеціяльний асистент Генрі Кіссінґер, асистент державного секретаря для справ Близького Сходу Джозеф Сіско, пресовий секретар Роналд Зіґлер і багато інших. Поруч з панею Ніксон в тому почоті будуть ще дружини кількох співробітників Президента.

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ ЕЛЛІОТ ТРУДО СТРІНУВСЯ в своїй подорожі по Канаді наприкінці минулого тижня з ворожими йому демонстраціями збоку фармерів. Канада, яка поруч з ЗСА, Австралією і Арґентиною є найбільшим продуцентом пшениці, має її величезні надвишки. З теперішніх жнив сподіваються 500 мільйонів бушлів. СССР і Комуністичний Китай не потребують дальших достав з Канади. Канадійські фармери домагаються увести систему грошових премій хліборобам за зразком ЗСА .Трудо противиться будь-якому зростові державних видатків.

СЕКРТАРІЯТ СКАРБУ ПОВІДОМИВ, що між Урядом і стейтами прийшло до принципової згоди щодо поділу прибутків з податків між федеральний скарб і стейти.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ВІДКЛИКАВ частинно заборони, що стосувалися торгівлі і комунікації з Комуністичним Китаєм. Американським подорожним дозволено привозити до Америки товари вартости до 100 дол., продуковані на китайському суходолі. Так само скасовано заборону виїзду до Комуністичного Китаю для учених, студентів, лікарів, конгресменів і журналістів. Речник Державного Департаменту Роберт Клоскі заявив, повідомляючи про ті розпорядки, що „ми не маємо ворожих інтенцій супроти Комуністичного Китаю" та висловив надію, що Китай змінить свою політику.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НАССЕР відбув параду з своїм військовим міністром генералом Мохаммедом Гавзі та з командантами єгипетського летунства, обговорюючи подробиці недільної битви з ізраїльцями вздовж Суезького каналу. Нассер, згідно з заявою речника єгипетського уряду д-ра Мохаммеда ель- Зайята, прославяв єгипетське летунство, при чому єгипетські власті підтримали своє попереднє твердження, що збито 19 ізраїльських літаків. Ізраїль твердить, що це „фікція".

У ВАРШАВІ ВІДБУВСЯ з'їзд комуністичних верховодів з трьох інших держав: Совєтського Союзу, Східньої Німеччини й Чехо-Словаччини. Приявними були — крім польського комуністичного диктатора Владислава Ґомулки і членів його уряду, — Микола Підгорний і Леонід Брежнєв від СССР, Людвіґ Свобода і д-р Ґустав Гусак від ЧССР і Віллі Стоф від Східньої Німеччини. Східньо-німецький диктатор Вальтер Ульбрихт — хворий. З'їзд відбувся з нагоди 25-річчя польського комуністичного режиму. Нараджувались — твердить преса — про передбачені на 2 і 3 серпня відвідини президента Ніксона у Румунії та пропонований Совєтами паневропейський пакт безпеки. Брежнєв поїде до Букарешту аж після відвідин Ніксона, — 4 серпня ц. р. на 10-ий конґрес румунської комуністичної партії.

ДО БОННУ ПРИБУВ новий американський амбасадор Кеннет Раш. Він заявив на вступі, що ЗСА й Західня Німеччина надалі співпрацюватимуть у справах безпеки та в пошукуванні за тривким миром. Західньо-німецький ілюстрований тижневик „Штерн" критикував вибір Раша на нового амбасадора, закинувши, що Раш не орієнгується в німецьких справах. Під карикатурним рисунком, який представляв приїзд нового амбасадора, був підпис: „Приємно бачити вас — як здоров'я д-ра Аденауера?" Канцлер Конрад Аденауер, помер, як відомо, в 1967 році.

Українська преса „бере вакації"

Вакаційно - літній період позначився також і на українській пресі в ЗСА і Канаді. Найкоротшу літню „відпустку", чи „передишку" бере щоденник УНСоюзу „Свобода", бо не буде виходити лише від 27 липня до 2 серпня. Щоденник СУК „Провидіння" „Америка" не буде появлятися від 22 липня до 2-го серпня. Тижневик УРСоюзу „Народна Воля" не виходитиме від 21 липня до 1 серпня включно, тижневик УНПомочі „Українське Народне Слово" матиме тритижневу перерву, бо його друкарня ще змагається з труднощами після смерти досвідченого складача. У Канаді тижневик „Наша Мета" в Торонті вийшов з датою 19-26 липня, а наступне число вийде з датою 9-го серпня. Тижневик „Український Голос" у Вінніпезі з 16 липня повідомив, що його наступне число вийде з датою 13 серпня.

„АПОЛЛО 11" ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО ЗЕМЛІ, НА КОРАБЛІ „ГОРНЕТ" ВІТАТИМЕ АСТРОНАВТІВ ПРЕЗ. НІКСОН, У ЗСА ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДЛЯ НИХ МАНІФЕСТАЦІЙНІ ЗУСТРІЧІ

Гюстон. — Вилетівши успішно з орбіти Місяця, астронавти з залоги „Аполло 11" спрямували свій космічний корабель в напрямі до Землі і у вівторок, год. 9-та вечора зблизився до неї на відстань 175 000 миль. Із наближуванням до Землі, внаслідок її притягання збільшується скорість їхнього корабля і вже в четвер 24 липня, летючи із скорістю 24 670 миль на годину, вони будуть „приземлюватися" на водах Тихого океану 1 200 миль на південний захід від Гаваїв. Вівторок увечері астронавти передавали свою чергову телевізійну програму, показуючи, як вони живуть, відпочивають і як та що їдять. Астронавт Армстронґ показував дві скриньки каміння й місячного пилу, що їх він разом з астронавтом Алдріном зібрали під час свого перебування на Місяці в неділю 20 липня. Зараз після свого прибуття на Землю, астронавти будуть вповні ізольовані від оточення і після перевезення до Гюстону вони перебуватимуть кільнадцять днів, до 11 серпня ц.р., у спеціяльній ізоляційній лябораторії, в космічному осередку в Гюстоні, де науковці й лікарі досліджуватимуть стан їхнього здоров'я, наслідки їхнього перебування на Місяці, вплив місячного оточення на них тощо. На кораблі „Горнет", куди астронавтів доставлять після їх виловлення з моря, їх привітає президент Ніксон, який почне свою подорож по різних країнах Азії й Европи від зустрічі з повернулими з Місяця астронавтами.

У З'єднаних Стейтах Америки приготовляють для астронавтів із залоги „Аполло 11" — Ніла Армстронґа, Едвіна Алдріна і Майкела Коллінса маніфестаційні зустрічі. Почнуться ці зустрічі велетенською парадою в Ню Йорку 13 серпня ц.р. і після цього такою ж маніфестаційною парадою в Чикаґо та урочистим прийняттям в Лос Анджелес. Докладна програма тих зустрічей буде ще випрацьована в порозумінні з Білим Домом та керівництвом космічних дослідів ЗСА.

Астронавти із залоги „Аполло 12", нового американського космічного корабля, що має відбути чергову подорож на Місяць, стежать уважно за летом їхніх колеґ із залоги „Аполло 11". На фото: астронавти Чарльс Конрад (зліва) й Ален Бін в Космічному Осередку у Гюстоні.

Президент відлетів на зустріч з астронавтами і з візитою до 7-ох держав

Вашингтон. — Президент Ричард Ніксон відлетів у вівторок 22-го липня о год. 10 вечером до Сан Франсіско, як свого першого етапу в детально запляновaній 12-денній подорожі. Безпосередньо перед від'їздом Президента у Сенаті сім республіканських і один демократичний сенатори заманіфестували своїми заявами повну солідарність з закордонною політикою президента Ніксона, зокрема супроти В'єтнаму. Всі вони запевняли комуністів, що Ніксон, не змагаючи до вирішення В'єтнамської проблеми перемогою на бойовищах, не думає також відкликати односторонньо всі американські збройні сили з В'єтнаму і що весь американський нарід підтримує його в цьому рішенні. Між сенаторами були також ті республіканці ліберального крила, які ставилися критично до різних ходів президента Ніксона, як ось Чарльс Персі, Джекоб Джевітс, Чарльс Гуделл і інші. Президент мав прибути в середу 23 липня до Гонолюлю, а в четвер 24 очікувати на літаконосці „Горнет" приземлення трьох переможних американських астронавтів. У п'ятницю 25 Президент зустрінеться на острові у Гуамі з панею Ніксон і в суботу 26 вони вже разом полетять на Філіппіни. В неділю 27 вони будуть в Джакарті в Індонезії, в понеділок у Банґкоку в Таї (Сіямі), де зупиняться аж до середи наступного тижня, — в четвер 31 липня відвідають Ню Делі в Індії, наступного дня будуть в Лягоре в Пакистані, в суботу 2 серпня відвідають Букарешт в Румунії, а в неділю 3 серпня, зупинившись коротко в Лондоні, о год. 10 вечером повернуться до Вашингтону. Скрізь, за винятком Лондону, відбудуться офіційні прийняття, авдієнції і бенкети, але найголовнішими точками програми є передбачені наради Президента з тамошніми головами держав і урядів. У Лондоні, мабуть, на летовиці Президент переведе розмову з британським прем'єром Гаролдом Вільсоном, на просьбу якого Президент погодився зупинитися там. Найбільше зацікавлення викликує візита президента Ніксона у комуністичній Румунії, де зустріне його президент Ніколай Чаушеску.

Хуана Карльоса проголошено майбутнім королем Еспанії

Мадрид. — Голова еспанської держави Франсіско Франко проголосив у 20-тихвилинній промові, що після його відходу від влади його наступником стане Хуан Карльос, який відтепер матиме титул „князь Еспанії, Його королівська Величність". Коли Хуан Карльос перейме владу — відбудеться його коронація на короля, але Франко не сказав, коли це станеться. Франсіско Франко застерігся, що це не „відновлення" монархії, бо Еспанія завжди мала монархістичний устрій, а тільки „оживлення" монархії. Негайно після промови Франка еспанський парлямент — „кортези" — у поіменному голосуванні 49 голосами „за", при 19-ох „ні" і 9-ох, що стрималися, затвердили ту промову, отож покликання Хуана Карльоса на престіл. 31-річний Хуан Карльос є внуком останнього еспанського короля Альфонса XIII, який абдикував у 1931 році, відкривши шлях для короткотривалої республіки, що скінчилася спробою комуністів захопити владу та переможним повстанням під проводом генерала Франка. Батько Хуана Карльоса, син Альфонса XIII живе у Лісбоні в Портуґалії: він був головним претендентом до престолу, але генерал Франко поминув його, не погоджуючися з його буцім-то ліберальними поглядами. Хуан Карльос від 10-го року життя виховується під опікою ген. Франка й скінчив університет у Мадриді та військову академію. Він живе з дружиною, грецькою князівною Софією, і трьома малими дітьми, під Мадридом. Делеґація парляменту офіційно повідомить його про вибір на короля і тоді він складе присягу, як „князь Еспанії, Його королівська Величність".

КОЛИШНІЙ ВОЯК УПА ПРОБУВАВ СПАЛИТИ СЕБЕ НА ВУЛИЦІ КИЄВА

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З українських земель одержано вістку, що дня 10 лютого ц. р. на Хрещатику, в столиці України, пробував спалити себе Микола Береславський, кол. вояк УПА, 1924-го року народження, батько 3-ох дітей. Він обілляв себе бензиною, але замоклі сірники її не запалили. Береславський кликав м. ін. „Хай живе самостійна Україна!", „Припиніть дискримінацію українського народу!" М. Береславського арештувала міліція і дня 27 травня ц. р. над ним відбувся суд. Його засудили на два з половиною років ув'язнення. Як відомо, ще в 1967 році спалив себе у Москві українець Василь Дідух, а 5 листопада 1968 року мало місце самоспалення в Києві кол. вояка УПА Василя Макуха.

З іншого джерела повідомляють про дальші переслідування діячів української культури, зокрема тих, хто підписував петиції або протести до партії і „уряду" УССР. Востаннє викинули з партії та позбавили праці доктора хемії Г. Ф. Дворка, який підписав відомий протест 139 діячів української культури, адресований А. Косиґінові та М. Підгорному.

Повідомляють також, що після 25 років ув'язнення має бути звільнена Катруся Зарицька, кол. голова Червоного Хреста при УПА. К. Зарицьку перевезли востаннє з в'язниці у Володимирі до одного з концтаборів у Мордовії. Її присуд кінчається 7 вересня 1972 року. Чоловік К. Зарицької Михайло Сорока, арештований в 1940 р. і звільнений в 1948 році після закінчення 8-річного вироку, був депортований в 1949 р. до Красноярська і в 1952 році був арештований втретє і засуджений на 25 років ув'язнення. Під час перебування в ув'язненні був реабілітований в 1957 році за відбутий ним в 1940-1948 роках вирок. Не зважаючи на це, Михайло Соорка має бути звільнений аж в листопаді 1976 року, значить, за сім років.

Водночас із цим повідомляють, що 1 вересня ц. р. має бути звільнений з ув'язнення Валентин Мороз, викладач історії з Луцька, який був суджений в 1966 році і є автором відомого „Репортажу із заповідника ім. Берії".

Повінь в Галичині має жахливі наслідки

Селянка-колгоспниця з околиці Станиславова пише в листі з дати 30 червня: „...тепер у нас погані заробітки, бо багато сіл затопила вода й забрала все, лишилась чорна земля. Бідні ті люди, що живуть близько Дністра, бо вода в ньому піднеслась на шість метрів висоти. Село Довге, коло Стриганець, було як море, залите водою так, що хатів майже не було видно. Потопилась худоба, свині, гуси і люди. (В Совітах мабуть і гуси „прикріплені до місця" і не мали змоги рятуватися - пливати. — Прим. моя). Людей і дітей рятували літаками, і військо приїхало рятувати. Аж не можу вам про все писати. Багато хат повалилось, багато сіл затопила вода, страшна повінь була. Бистриця також вилила була на три метри висоти і залила в Івано-Франківську (Станиславів) кілька вулиць так, що припинився рух транспорту. І поїзди були затримані. Містечко Тисьмениця було також у воді, так що мусіли рятувати людей. Не тільки Прут і Черемош вийшли з берегів, вилились і другі гірські ріки і води прибули раптово. Найбільше потерпіли ті, що живуть близько рік, але й інші потерпіли, бо всі городи залиті водою, а вода стоїть, бо дощ паде в нас без перестанку вже довше як місяць. Кругом нас води, і що дальше буде, не знати; якась кара впала на людей"... (Подав О.З.).

Відзначать 50-ліття священослужіння о. митр. прот. Івана Гундяка

Картерет, Н. Дж. — Місцева газета „Лідер-Пресс" повідомила в числі з 2-го липня ц. р., що у неділю 27 липня в Українському Центрі в Картереті парох української православної церкви св. Димитрія о. митр. прот. Іван Гундяк відзначить із вірними та в присутності архиєпископа УПЦеркви Владики Мстислава 50-річчя свого священослужіння. Враці в церкві св. Димитрія буде відслужена Св. Літургія, а о 4-ій дня відбудеться з цієї нагоди бенкет на пошану о. пароха І. Гундяка. Отець митр. прот. І. Гундяк був висвячений на священика в Канаді в 1919 р., потім він перебував при церкві св. Трійці в Чикаґо і в ін. місцевостях та вже довгі роки провадить душпастирську працю в Картереті. Газета сповіщає, що парохіяни вдячні о. пароxові за довголітню працю для добра церкви і своєї громади.

о. митр. прот. Іван Гундяк

Марія Лисогір присвятила свій концерт на Союзівці пам'яті Михайла Гайворонського

Союзівка, Кергонксон. — 11-го вересня цього року сповниться десять років з того часу, як в Ню Йорку помер славний стрілецький композитор, один з головних подвижників української пісні і музики також в Америці, сл. п. Михайло Гайворонський. Його композиції виповнили всеціло програму концерту, що його виконала на цій оселі УНСоюзу, минулої суботи, 19-го липня, оперова співачка Марія Лисогір при фортепіяновому акомпаніяменті Олі Дмитрів. У концерті виступала ще піяністка Оксана Равлюк, а програму започаткував і закінчив співочий ансамбль студентів - працівників Союзівки оригінальним привітанням для УНСоюзу з нагоди його 75-річчя. Програму вів маестро Володимир Гентиш. Після концерту відбулася забава із вибором уже третьої з черги красуні тижня, на яку обрано Христю Данилишин, дочку д-ра Ярослава і пані Ксені Данилишинів з Чикаґо. Христя є членом 472-го Пластового Відділу УНСоюзу.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР УЛЯНИ ЛЮБОВИЧ

В неділю, 20-го липня, безпосередньо перед тим, як американські астронавти мали осісти на Місяці, відбувся на Союзівці літературний вечір Уляни Любович. Авторку представив, схарактеризувавши коротко її творчість, ред. Богдан Кравців, а вона сама прочитала деякі із своїх новель та дещо із своїх спогадів із заслання в Казахстані.

ЕНТУЗІЯЗМ З НАГОДИ ВИСАДУ НА ПОВЕРХНІ МІСЯЦЯ

Негайно після літературного вечора Уляни Любович, більшість гостей Союзівки перейшли до бібліотечної кімнати, в якій приміщена телевізія, та разом з усією Америкою та всіма народами світу в найбільшому напруженні слідкували та опісля захоплювалися причаленням двох американських астронавтів на Місяць та їх виходом і перебуванням на його поверхні. Коротке слово з цієї нагоди сказав головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, а управа Союзівки почастувала всіх шампанським.

ТРИ ЦЬОГОРІЧНІ ТИЖНЕВІ КРАСУНІ СОЮЗІВКИ

Люба Дербіш з Торонта

Ірка Фтомин з Бронксу

Христя Данилишин з Чикаґа

День Пластуна на Вовчій Тропі під знаком астронавтів

Вовча Тропа, Іст Четгем, Н.Й. — Минулої суботи та неділі на цій пластовій оселі відбувся День Пластуна влаштований юнацьким та новацьким таборами (з підтабором новачок), що назвали себе відповідно до актуальних подій: „Чумацький Шлях", „Українські астронавти" та „Зоряні Мандрівнички".

Відкрито День Пластуна в суботу по полудні, після вмаршу на Мазепинську площу оселі учасників таборів із своїми Старшинами та Булавами. Бунчужний Дня Пластуна, ст. пл. Юрій Чировський склав звіт комендантові, пл. сен. Володимирові Мельникові, який попросив капеляна оселі, о. Юрія Менцінського, перевести молитву. Після того піднесено прапори, а голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Ярослав Бойдуник склав привіт. Писар, ст. пл. Юрій Павлічко відчитав наказ. Дефілядою перед о. Капеляном, членами Крайової Пластової Старшини, Управи Оселі, представниками станиць та командами таборів і показовим впорядом, що його перевів пл. розв.

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Найбільша подія

Подорож людини із Землі до Місяця та її вихід на його поверхню, що довершили американські астронавти Ніл А. Армстронґ і Едвін Алдрід історичної неділі 20-го липня ц. р., це найбільша подія від часу воплочення Божого Сина 1969 років тому. Найбільш „виговорені" журналісти і коментатори, найвидатніші письменники і найбільші науковці, найвищі державні достойники і дипломати „не мають слів", щоб цю подію належно схарактеризувати, щоб з'ясувати її переломове значення, що його так коротко висловив Ніл Армстронґ, вступивши вперше на поверхню Місяця: „Один малий крок для людини — велитенський скок для людства".

Завдяки цій події людство справді — як мати на увазі дотеперішній розвиток — перескочило само себе. Це правда, що — як це висловився один коментатор — наступного дня ми прокинулись такі самі, ми так само одягались і так само виконували свої щоденні зайняття, але ми вже не були такі самі, наше знання і наші можливості зробили той „велитенський скок", з якого ми тепер ще не всилі здати собі справу. Очевидно, що більшість з нас оцінює і підходить до тієї історичної події ще емоційно, але і в цьому емоційному підході віддзеркалюється неперевершена велич події та — до деякої міри — її значення і вартість.

Голови урядів більшости країн світу надіслали до Вашингтону ґратуляції та вислови свого подиву і своєї гордости із досягнення американських астронавтів, що є „велитенським скоком" для всього людства. У більшості випадків висловлюється надію, що успішна місія на Місяць не тільки відкриє для людства нові можливості в досліджуванні космосу, але насамперед причиниться до зближення між людьми і народами на цій плянеті. Який глузд вести війну на Землі, як перед людством відкривається всесвіт. І коли людина вже вступила ногою на поверхню Місяця, то чи не час і пора подбати, щоб на цій нашій плянеті всі люди могли жити на волі та користати з усіх тих дібр та благодатей, що їх дає ця наша Земля і наше життя, так дуже збагачене новим досягненням у космосі.

Історія записала багато великих подій, що їх уважається за переломові. Найбільшу і найбільш переломову подію записано в неділю, 20-го липня 1969-го року, як нога людини із Землі вперше вступила на поверхню іншої плянети, Місяця.

Московська диверсія

Навряд чи є нині чесна людина в світі, яка не раділаб успіхом американської місії на Місяць та не подивляла героїчних астронавтів, які цю місію виконали. І навряд чи є чесна людина на світі, яка з погордою не засуджувала б совєтської диверсії, щоб перешкодити цій історичній місії випуском своєї „Луни 15".

Справа відома. Американці від довгих місяців не тільки встановили точну дату, день і навіть годину, заплянованого випуску на Місяць космічного корабля „Аполло 11", але й постійно подавали дослівно всі подробиці підготовки і пляну місії. Тим часом, 13 липня, отже точно на три дні перед випуском „Аполло 11", совєти випустили також на Місяць свою „Луну 15" і щойно три дні пізніше, отже в день випуску „Аполло 11" про це ляконічно повідомили своїх мешканців і світ, не подавши жадних подробиць.

Мета і ціль випуску „Луни 15" для кожного ясна і зрозуміла: випередити американців і відвернути бодай частину уваги світу від місії „Аполло 11". Могло бути ще й гірше. Не мавши жадних докладніших совєтських повідомлень, знавці здогадуються, що метою засекреченого випуску „Луни 15" могло бути бажання перешкодити у випуску „Аполло 11". Існувала бо можливість колізії в орбіті Місяця. Також сиґнали з „Луни" могли плутати сиґналізацію між „Аполло" і Землею. Існувало ще багато інших комплікацій. Були здогади, що „Луна" призначена до „м'якої" висадки на поверхні Місяця, що вона забезпечена роботом, себто механічними „руками", що мають взяти зразки поверхні Місяця і вернутись з ними на Землю, щоб цим випередити місію „Аполло 11". Були навіть здогади, що „Луна 15" могла мати людську залогу, яку совєти вислали без належної підготови тільки в малій надії, що пощастить випередити американців.

В понеділок, 21-го липня, як місячний модуль „Аполло 11" був уже в орбіті Місяця, прийшло повідомлення про кінець „Луни 15". Подали його насамперед закордонні стації, які ствердили, що „Луна 15" перестала висилати сиґнали та що вона мабуть розбилася, вдаривши в поверхню Місяця зі швидкістю 300 миль на годину. Опісля совєтська офіціяльна пресова аґенція повідомила ,що „Луна 15", мовляв, „закінчила свою місію".

Нікчемна ціль випуску совєтської „Луни 15" ще раз пригадує світові нікчемність совєтських володарів і не тільки не притемнює, але ще й підкреслює блискучий результат місії „Аполло 11".

ЗДОБУТТЯ МІСЯЦЯ — НОВІ ПРОБЛЕМИ

Із здобуттям Місяця висовуються нові проблеми однаково щодо дальшого обслідування космічного простору, як і ближчих та дальших наслідків тієї події на Землі, зокрема та спеціяльно в З'єднаних Стейтах. В пречисленних коментарях з приводу лету „Аполло 11" та його епохального осягу американська й світова преса наводить теж безліч фактичних подробиць, що ближче або дальше стосуються цієї події.

Найближчий крок і — кошти

Ще далеко перед випущенням „Аполло 11" була виготовлена програма, що передбачає 9 дальших висадів на Місяці. Ще на цей рік пляновано перевести два висади астронавтів на Місяці, три дальші висади передбачено на 1970 рік, таке саме число — у 1971 році й один висад у 1972 році. Однак тепер, після тріюмфального успіху місії „Аполло 11", все залежить від становища Конґресу й рішення президента Ніксона. Хоч цей успіх підштовхує Крайову Адміністрацію Аеронавтики і Космосу (НАСА) до тих наполегливіших дослідів, водночас голосніше відізвались всі прихильники тези, що в першу чергу всі грошові ресурси і всю енерґію треба звертати на соціяльні реформи й боротьбу проти бідности, проблему расової рівности і т. п. справи внутрішньо-американського характеру, щоб водночас заощаджувати в дальших космічних дослідах — через співпрацю в них із Совєтами. Ось так нюйоркський сенатор Чарлс Ґуделл, республіканець ліберального крила, заявив в минулу суботу, що „здається мені, що маємо вже досить ударних програм. Вони дуже розтратні й дуже газардові у відношенні до людей, які працюють для космічної програми. Думаю, що ми тому повинні шукати співпраці з росіянами у глибинному досліджуванні космічного простору й переводити виправи без людської залоги". Ґуделл висловив переконання, що первісне захоплення успіхом „Аполло 11" уляжеться та „люди почнуть думати критеріями доляра". Космічна програма коштувала дотепер Америці кругло 24 більйони долярів — дехто називає ще вищу суму. Виправа одного „Аполло 11' коштувала 350 мільйонів дол., а кожна дальша така виправа коштуватиме більше з уваги на зріст коштів продукції, з другого боку — це розмірно невеликі суми, коли брати на увагу річний зарібок американського народу, чи зарібки таких компаній, як Дженерал Моторс. Тому передбачають, що в цій справі у Білому Домі й Конґресі будуть переведені основні наради.

Дотеперішні людські жертви

У ході здійснювання космічної програми в ЗСА згинули три астронавти — полк. Вірджіл Ґріссом, підполк. Едвард Вайт і коммодор Роджер Чаффі. Всі вони згоріли 27 січня 1967 р. у кабіні попередника теперішнього космічного корабля „Аполло" коли саме випробовували його систему й внутрішнє влаштування: всередині кабіни вибухла пожежа й астронавти не встигли втекти з неї. Коротко перед тією трагедією полк. Ґріссом заявив був, що „щоб підкорити собі космос — варто ризикувати життям", а тодішній президент Линдон Джансон заявив: „Три хоробрі молоді мужчини віддали своє життя на службі нації". В три місяці пізніше совєтський космонавт Владимір Комаров згинув, коли його „Союз 1" розбився у приземлюванні на території СССР. Совєти повідомили, що причиною катастрофи було погане функціонування парашуту. Юрій Ґаґарін, перший чоловік, що кружляв довкола Землі, прославляв смерть Комарова та названих трьох американських астронавтів, як жертви на жертівнику науки. Сам він, Юрій Ґаґарін, згинув в минулому році в летунській катастрофі.

Тиша, студінь і спека на Місяці

Місячна ніч триває 14 земних днів. Довкола Місяця нема атмосфери, яка консервує соняшне тепло, і тому тамошня температура вагається між екстремами, що їх не було б всилі пережити ніяке живе створіння, навіть, коли б місячне „повітря" мало досить кисня, потрібного людині. Під час місячного дня температура на Місяці зростає до 280 ступнів тепла (Фаренгайта), — під час ночі до 280 нижче зера. Коли американські астронавти осіли на Місяці біля моря Спокою, то температура в тому місці була зеро Фаренгайта по соняшній стороні та ще холодніша в тіні. Коли „Орел" відлітав із Місяця, то температура піднеслась до 90 ступнів. За ствердженням через радіо Ніла Армстронґа — поверхня Місяця сіра, сіро-біла. Тому, що Місяць не сповитий повітрям, яке переносило б звуки, то на Місяці царить мертвецька тиша. Астронавти не всилі чути власних кроків. Цей мертвецький спокій, тиша і одностайність краєвиду складаються на почуття страшної самітности. Знаючи згори, що людина зустріне на Місяці щось зовсім інше, як привикла була мати на Землі, спокійний, із залізними нервами Ніл Армстронґ, що його серце звичайно б'ється по 77 тактів на хвилину, записав 110 тактів безпосередньо перед висадом та 156 тактів в хвилині, коли виходив по драбинці з кабіни на поверхню Місяця.

Очевидно, життя осілих на Місяці людей залежатиме від правильного функціонування їх одягу, який вивінований в апарат з киснем, який запевняє температуру й ізолюційний матеріял проти впливів сонця, надмірної спеки й надмірненої студені. Астронавтам Армстронґові і його колеґам не дали таких смертоносних пігулок, як їх дають летунам, висиланим у небезпечні засекречені розвідчі місії. Колиб вони опонились в безвихідній ситуації, без можливости рятунку і допомоги з Землі, тоді їм дуже легко покласти край своїм терпінням: досить було б тільки стягнути з голови шолом — до 15 секунд втратили б притомність, та до 3-ох хвилин були б мертвими.

Практичне використання Місяця

Відомий політичний тижневий журнал „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" видав 256-сторінкову книжку „ЗСА на Місяці — яке його значення для нас?" Між іншим, розглядається там Місяць, як „американську базу". Рахуючись з нестерпними тамошніми атмосферичними і кліматичними умовинами береться на увагу, що в перших роках досліджування Місяця висадженими там ученими — кабіни космічних кораблів служитимуть їм за помешкання, ляборaторії й радіовисильні. Згодом передбачається збудувати там підземні, чи пак „підмісячні" схоронища, де поверхня Місяця даватиме захорону проти надмірної спеки і студені, пануючих над поверхнею. Найбільшу трудність в устаткуванні таких підмісячних схоронищ становитиме — вода. Учені не виключають або існування води під поверхнею Місяця або можливість штучного витворювання її. Проте, поки це станеться треба буде довозити воду не тільки для безпосереднього її споживання, але й для електричних ґенераторів та охолоджувачів. Учені не виключають теж продукування харчів на Місяці, але їх теж прийдеться довго ще — привозити й довозити з Землі. Постійні станиці на Місяці вимагатимуть, мабуть, атомової електрівні, як дешевшої. Оптимістичним джерелом всіх таких і подібних, на перший погляд фантастичних плянів, став перевірений „Аполло 11" факт, що треба тільки трьох днів, щоб дістатися на Місяць. Окремою, дуже складною, сторінкою є значення Місяця для ЗСА з мілітарного погляду. Хоча міжнародна конвенція це забороняє, приміщення на Місяці американської постійної військової станиці може мати велетенське значення для безпеки ЗСА.

Майбутні астронавти

Крайова Адміністрація Аеровнатики і Космосу (НАСА) вибрала, у співпраці з Пентаґоном та високими технічними установами, 66 астронавтів. Шість з-посеред них зреклися, а вісім померли. З-посеред залишених 52-х — уважається 49 за „активних", розуміючи під ними також 9-ох не старшин, а цивільних учених, які перейшли вишкіл на джетових пільотів та можуть стати астронавтами. Щоб зберегти ту „активну резерву" — треба переводити бодай два космічні лети річно з людською залогою — не обов'язково на Місяць. Треба теж, щоб оті резервові астронавти мали оправдану надію, що вони будуть використані власне для космічних летів і дослідів. Це потрібно для збереження їх доброго психічного стану, який є найголовнішою передумовою успіху кожної такої місії ,але також для втримання тих вишколених фахівців на службі НАСА: в іншому випадку кожний з них знайде без найменшого труду іншу та й матеріяльно поплатнішу працю. Поскільки складний такий вишкіл і як щораз змінюються вимоги, ставлені до кваліфікованих астронавтів, видно з заяви першого американського астронавта Джана Ґленна, який окружив був Землю 20 лютого 1962 року. Ґленн не піднісся тоді вище, як на 162 милі понад Землю. Він ніколи не бачив Землі, як цілости, як кулі. Він заявив, що „не може бути порівняння між моїм летом і летом залоги з „Аполло 11". Це так, як би порівнювати віз і запряженого коня до каділляка". „Я мусів би студіювати найменш один рік, щоб вивчити те, що знають нинішні астронавти".

Методій Борецький

ДЕЩО ПРО ПОВЕРХНЮ МІСЯЦЯ

Досліди над поверхнею Місяця почалися ще на початку 17-го століття по Христі (1609 р.), коли Галілео Ґалілеї (1564-1642), основник експериментальної фізики і астрономії, спрямував свій далековид в напрямі Місяця перший раз в історії людства.

В 1647 р. на підставі телескопійних студій виготовлено першу мапу поверхні Місяця, що включала його подрібні властивості. Її виготовив, згідно з переказом, Иоганнес Гевеліюс. Гевеліюс вперше „охрестив" поодинокі частини Місяця, називаючи їх відповідними іменами.

В 1651 р. італієць Джіованні В. Ріккіолі назвав іменами славних (на той час) астрономів і філософів цілий ряд подрібних географічних прикмет поверхні Місяця. Притемнені місця на Місяці він навав морями або океанами (Спокійне Море, Океан Бур, і т. д.,) думаючи, що ті місця є виповнені водою. Цю номенклятуру принято і задержано по сьогоднішній день, очевидно в латинській мові. Тепер уважають, що ті темні місця (моря) є заглибини, виповнені лявою колись діючих, а тепер згаслих, вульканів.

Отже, як бачимо, поверхня Місяця відома нам з мап, виготовлених на підставі телескопійних спостережень і фотографічних знимок, зроблених зі штучних сателітів та космічних кораблів (телевізійні передачі, фільмові стрічки, і т. д.).

В 1959 р. (4 жовтня)) СССР вислав успішно далекопростірний корабель „Луна ІІІ" в орбіту довкруги Місяця, який перший раз передав на Землю певну кількість фотознимок задньої частини Місяця (сторона, якої не можна побачити із Землі). Згідно з повідомленням ТАСС (Телеграфічної Агенції Совєтського Союзу), „Луна ІХ" осіла (м'яко) на поверхні Місяця вперше 3 лютого 1966 р. і вислала на Землю 27 знимок під час 48-годинного діяння. В 1967 р. ЗСА при допомозі серії космічних кораблів „Орбітер" і „Ренджер" сфотографували цілу поверхню Місяця (видиму і невидиму із Землі). Дещо пізніше американські „Сервейорс" (землеміри) 1, 3, 5, 6 і 7 осіли „м'яко" на поверхні Місяця і також переслали багато знимок, на підставі яких стверджено придатність поверхні Спокійного Моря для висаду космічних кораблів з людською залогою.

Із згаданих мап видно, що поверхня Місяця складається з гір, низин, рівнин, кратерів згаслих вульканів, щілин, і т. ін.

На Місяці є понад 25 гірських хребтів, вищих від вершка гори Монт Блянк, що знаходиться на границі між Італією і Францією, поблизу Швайцарії. Так звані гори Ляйбніца уважають найвищими і їх висота від 30,000 до 36,000 стіп.

Внаслідок дослідчих студій стверджено, що на Місяці нема жадного органічного життя: Довкруги нього нема хмар, а тим самим нема води. Тому існують сумніви щодо можливости будьякого життя.

Назви місячних рис контролює т. зв. Комісія 17 Міжнародної Астрономічної Юнії.

На тій частині (половині) Місяця, яку видно із Землі, знаходяться: Океан Бур, Кратер Коперника, Ясне Море, Море Криз, Спокійне Море, Море Достатків, Море Хмар, Південне Море, Холодне Море, Море Роси, Море Вогкости, Східне Море, Кратер Альфонзія і . . . Карпатські Гори оточені Океаном Бур, Кратером Коперника, Морем Дощів і затокою Бурхливих Вод. В згаданих Карпатських Горах знаходиться Кратер ім. Гей-Луссака (званого іменем відомого французького хеміка Иосифа Л. Гей-Луссака). Ряд гір мають ті самі назви, що й на Землі: Альпійські, Кавказькі, Кордільєри, Карпатські, Піренейські, і т. п.

Місячні риси досі невідомої т. зв. задньої частини (половини) Місяця є майже не названі з огляду на донедавне незнання цієї частини місячної поверхні. Згадана вгорі Комісія 17 Міжнародної Астрономічної Юнії вкоротці має назвати 1970 маркантніших прикмет цієї поверхні. З уже принятих назв на задній частині поверхні є: Море Гумболдта, Море Криз, Реґіональне Море, Море Хвиль, Море Достатків, і Південне Море. Крім тих назв є ряд імен деяких рис тої частини Місяця, що їх СССР назвав ще без апробати Комісії 17 Міжнародної Астрономічної Юнії. До тих назв належать: Московське Море, Затока Астронавтів, Кратер ім. Ломоносова, Совєтські Гори, і т. д.

Найбільший кратер Бейлі на відземній стороні має 183 милі в діяметрі. Деякі ще не названі кратери на задній частині Місяця переходять границю 200 миль в діяметрі.

Існують різні теорії постання кратерів на поверхні Місяця. Дії вульканів, удари метеоритів, астероїдів або комет належать до тих теорій.

На поверхні Місяця знаходяться також заглублення, що нагадують висохлі русла рік, простягаючися між горами, кратерами і долинами.

Довкруги Місяця нема атмосфери і тому не може розноситися звук (брак транспортового засобу).

В день температура Місяця досягає 243 ступнів а вночі мінус 261 сутпнів Фаренгайта. В такій температурі неохоронена людина на сонці згоріла б, а в тіні замерзла б негайно. На Місяці нема вітру, хоч різниця температури є висока.

Місяць має форму сфероїда, подібну до форми Землі. Діяметр Місяця виносить 2,160 миль, дорівнює віддалі між Ляс Веґас, , Каліфорнія і Філядельфія, Пенсильвенія). Сферична площа — 14,650,000 квадратових миль. Домінуючою краскою поверхні є сіра. Поверхня Місяця взагальному є покрита мілким піском (порохом) біля трьох стіп грубини.

Треба здати собі справу з того, що повищі дані є зібрані з певної віддалі та відповідно аналізовані й інтерпретовані і тому вже вкоротці можуть виказатися дещо невірними. В моменті писання цієї статті немає ще всіх даних з місячної експедиції місії . „Аполло 11". Все таки під цю пору наявні дані мають наукове підтвердження і тому варта знати для кращого розуміння доказових матеріялів, що їх везуть зі собою героїчні американські астронавти з „Аполло 11", що , витиснули перші людські стопи на поверхні Місяця та везуть на Землю його частинки.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Про духовну опіку над українськими вояками

Українські військові формації в минулому завжди мали своїх священиків. Також українські вояки в чужинних частинах мали духовну опіку від українських священиків. Особливу духовну опіку мали українські вояки в часі війни на фронті. Українські священики заосмотрювали тяжкоранених вояків Найсвятішими Тайнами, а померлих вояків ховали за українським традиційним звичаєм.

В американській армії під сучасну пору служать сотні, а може й тисячі української молоді. Зрозуміло, вони повинні мати нормальну духовну опіку від священиків свого українського обряду. На превеликий жаль, тоді коли в американській Армії є духовні капеляни різних віровизнань, то чомусь нема наших українських священиків і пасторів, Для прикладу подаю, що жидівська етнічна група в Америці мала і має поважну кількість рабінів в одностроях американської армії, включно в частинах ,що знаходяться в Південному В'єтнамі. Красва Жидівська Соціяльна Рада навіть видала книжку „Рабіни в уніформі", про жидівське духовенство в американській армії. Передмову до книжки написав покійний президент ген. Двайт Д. Айзенгавер. Копія цієї книжки, яку Жидівська Рада подарувала покійному президентові, знаходиться в музеї Айзенгавера в Абілен, Кензас.

Відсутність наших священиків в американській армії особливо впадає в очі, коли читаємо в українських часописах посмертні згадки про упавших в боях українських вояків у Південному В'єтнамі — членів СУМА, Пласту чи інших українських організацій молоді в Америці.

Думаю, що відповідальним за такий невідрадний стан є вся українська громада в Америці, а передовсім українські церковні власті та організації українських ветеранів. Цю невтішну ситуацію треба обов'язково чимскорше направити.

Вважаю, що організації Укр. Ветеранів, у порозумінні з українськими церковними властями повинні подбати про постійних українських військових капелянів в американській армії, домогтися чимскорше дозволу від американського Уряду на вислання до Південного В'єтнаму українських священиків і пасторів, та подбати про створення каплиць нашого обряду в більших американських військових таборах.

Володимир Масевський
Вашингтон

П-полк. М. Ліщинський

БИТВА УД ПІД БРОДАМИ У СВІТЛІ ВОРОЖИХ МАТЕРІЯЛІВ

(2)

Червона армія до наступу сконцентрувала великі сили. Сили ті складалися з дуже добре вишколених ґвардійських частин. Армії, якими командував ген. Конєв, мали 834 тисячі вояків. Та людська маса була зорганізована у 80-ьох дивізіях, які разом розпоряджали 1,614 танками. Мали вони 13,900 гармат і мінометів та повний стан ручної кулеметної зброї.

В згаданій історії подано докладну мапу операцій, на відтинку з якої видно, що ті всі сили були згруповані на вихідних позиціях проти Бродів, на відтинку не більшім як 80 кілометрів. По стрілках напряму операцій видно, що та велика орда була спрямована до наступу на Броди-Львів.

Червона армія мала на цілі заллятн Львів і цілу його околицю масою війська і так залякати населення, щоб воно раз на завжди покинуло думку про боротьбу і спротив. Психологічна ціль операції виявиться ще більше яскраво, коли автори історії самі подають, що розвідка червоної армії заздалегідь здобула довірочні інформації про те, що німецькі війська бою не приймуть і з фронту відійдуть, що, як ми знаємо, сталося.

Відхід німецьких військ був зовсім безпляновий і безладний і створив грізну ситуацію. Відступаючі частини навіть не повідомили командування про свій відступ і дивізійним частинам прийшлося в марші на залишені німцями позиції зводити вже бої з панцерними частинами ворога, які поспішно наступали на захід.

Ворожі операції почалися сильною підготовою. Цілою силою своєї артилерії і летунства ворог створив вогняне пекло, але навіть великі втрати не застрашили Дивізії і наступаючі ворожі панцерні колони були зустрінуті сильним протиударом наших стрільців. На фронті, як подають совєтські історики, створилась критична для червоної армії ситуація, яка примусила ген. Конєва кинути у бій резерви свого фронту. Резерви ті однак не могли добитись рішаючої переваги і цілий наступ „застряг" у вузьких „коридорах" проломаного фронту. Ген. Конєв рішає тоді використати свої компетенції, які уповажняли його до диспонування в разі потреби летунськими з'єднаннями прифронтової лінії. Він кидає на фронт дальший континґент летунських з'єднань і доручає штурмовим ескадрам підтримувати приземними летами наступ панцерних армій. Щойно тоді почала червона армія просуватися вперед і замикати „котел".

Українська Дивізія розчленувалась на малі відділи і малими відділами почала пробувати прориватися з „кітла". По тяжких боях такі прориви осягнено і по великих втратах таки вдалося вирватись з ворожого оточення.

Протягом цілого бою німецьке летунство на фронт не показалося, а панцерні частини, якими німці оперували з-поза фронту, кидаючи їх в загрожені відтинки, до акції не увійшли, бо вороже летунство на фронт їх не допустило. Дивізія була здана виключно на свої сили, але все таки вдалося Дивізії зв'язати ворога в боях на якийсь час і припинити „райтераду" його панцерних армій, що дало змогу і відступаючим частинам і населенню відійти на захід. Хоч Дивізія понесла великі втрати, але стримання фронту на якийсь час дало змогу врятуватись від смерти тисячам тих, які, згідно з програмою сталінського народовбивства були б загинули з рук московських наймитів-гайдуків.

Своєї визвольної ідеї український вояк не зрадив навіть в найтривожніші хвилини свого життя. Дивізія не піднесла білих прапорів і до полону не здалась. Також спонтанно відкинули наші вояки приманливі заклики до повороту на „родіну" і свідомою поставою спротиву зробили нашій батьківщині велику прислугу.

Історія нашої визвольної боротьби збагатилась на нові сторінки, записані битвою під Бродами. Хоч ворог хоче затерти в народній пам'яті правду про те, за що йшов бій під Бродами, то однак, як знаємо з листів, нарід пам'ятає і свою Дивізію і її битву. З сердець народу Дивізії ворог не вирве, бо вистачить лише глянути на монтаж знимок з тих часів, як творилась Дивізія, щоб усвідомити собі, що Дивізія це твір всього народу. Понад сто тисяч добровольців зголошених до Дивізії — це вимовний історичний доказ, що нарід хотів мати свою збройну частину на фронті боротьби.

Передчасний був тріюмф ворога на наших боєвищах. Боєвища ті жертвенно зрошені кров'ю найідейніших борців за волю. З неї зродить наша земля нові стяги, нові курені, нові полки. День перемоги надійде так, як сходить після ночі сяйво сонця. Тоді прийде відплата, прийде день бою і катам кари не оминути, бо правда мусить перемогти, а наша ідея повна правди і справедливости.

За волю грядущих поколінь народу віддали наші друзі життя і ми згадаймо їх у це двадцятьп'ятиліття. Згадаймо їх чин і передаймо молодому поколінню пам'ять про велику битву нашої визвольної боротьби.

(Кінець)

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Свято князя Володимира у Бавнд Бруку

На Українському Селі в Баунд Бруќ, що належить до катедри св. Володимира у Ню Йорку, провадиться велика підготова до парафіяльного свята в день пам'яти св. князя Володимира, патрона нашої катедри. 27-го липня на селі буде відсвятковане це храмове свято, як то відбувалося вже довгі роки у минулому.

Українське село було куплене парафією св. Володимира багато років тому та має понад 120 акрів землі, з яких більшість вкрита лісом, а частина, що є поблизу головної дороги Канал Роад, розбудована, має два головні будинки та окремі „бонґала", де влітку постійно є багато народу. Є також каплиця, в якій в літні місяці відправляються Богослуження, а в цьому році встановлено новий іконостас праці славної пам'яти о. Івана Савчука, що був настоятелем катедри у Філядельфії. Цей гарний іконостас був подарований пані-маткою для нашої катедри, з тим, що він буде поставлений в каплиці на селі. Ця праця вже закінчена й іконостас буде посвячений у неділю 27-го липня під час св. Літургії.

Урочистості почнуться архиєрейською Всенішною, що буде відправлена у храмі-пам'ятнику в Бунд Бруку, з участю духівництва та при співах катедрального хору під дириґентурою проф. В. Завітневича. Всенішна почнеться о 6 год. вечора. Буде відправлена урочиста Літургія, на початку якої, о 10.30, буде посвячення іконостасу. Літургію відправить настоятель катедри св. Володимира о. І. Данилевич при участи священиків з ближчих парафій. По Службі Божій відбудеться Вдячний Молебень та посвячення води біля великого ставка оселі.

Після Богослужень відбудеться парафіяльний обід та концерт української пісні, у виконанні хору катедри, а опісля для молоді будуть розваги й танці.

Рік-річно це парафіяльне свято притягає увагу українців не тільки наших парафіян, а й із ближчих околиць Українського села, де можна гарно провести день серед природи та свіжого повітря й зустрітися з приятелями та знайомими.

Українське село за останні роки значно змінилося, переведені поліпшення, наприклад, зроблена площадка для танців, павільйон, покрито асфальтом дорогу від шосе та приведені до порядку інші будівлі. Є ще кілька плянів для уліпшення господарки села, але перешкоджає цьому значне збільшення податків на землю, яка фактично не дає жадних прибутків, крім площі, що вживається для будівель та інших потреб. Зокрема, стоїть на черзі справа будови басейну для плавання, що може значно збільшити популярність оселі серед нашої молоді.

Популярність села також збільшилася після того, як була закінчена будова Храму-Пам'ятника та великого православного цвинтаря при ньому.

І. С.

У Кореї вийшов „Бюлетень ВАКЛ", повністю присвячений Україні

Сеул, Корея. — Офіційний орган ВАКЛ — Світової Антикомуністичної Ліґи, ілюстрований місячник під наг. „ВАКЛ — Бюлетень", що виходить англійською мовою в столиці вільної Кореї Сеулі, червневе ч. 3 повністю присвятив Україні та боротьбі українського народу за державність і волю. Обкладинка цього числа журналу, великого формату на 48 сторінок, прикрашена мапою України, зробленою методою „коляжу" — наклеювання різних постатей українців, фабрик, красвидів, хрестів та ін. На зворотній сторінці опублікована географічна мапа України із зазначенням сусідніх країн. У передовій „Чудова Україна", написаній від редакції „Бюлетеню ВАКЛ", головним редактором якого є Хозе М. Гернандез, а діловим директором відомий журналіст Сонґ Гак Гіон, сказано, що це число повністю присвячене одній із поневолених націй у Европі, українській нації, та порівняно українську Національну Революцію з 1917 р. з національно-визвольними змаганнями американського народу в 1776 р. „ВАКЛ салютує нескореній Україні", сказано в передовій. Зміст видання: „Факти про Україну та її народ", „До 50-річчя договору в Бересті-Литовському", промова ген. Двайта Айзенгавера на відкритті пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, „Загальні відомості про Україну: ресурси і населення", „Повоєнні переслідування в Україні комуністичною Росією", „Значення подій в Україні", „Знищення людських прав в Україні", „Українці у вільному світі" — передрук, без зазначення, тексту брошури д-ра Володимира Душника, виданої УНСоюзом з нагоди Першого Конгресу СКВУ в Ню Йорку, з багатьма ілюстраціями з того видання, „Меморандум у Теґерані", стаття проф. К. Меннінґа про Т. Шевченка „Поет-лавреат", стаття Ярослава Стецька „Світло свободи з України", стаття Слави Стецько „Нова визвольна стратегія", „Чому загинув С. Бандера". В кінці надруковане звернення УККА до ОН у справі потоптання Прав Людини в Україні. У числі є до 40 світлин, в тому дві кольорові, з прапорами народів АБН, є портрети гетьмана І. Мазепи, Є. Коновальця, С. Бандери, багато групових світлин з українського громадсько-політичного і релігійного життя за кордоном, портрети безпідставно засуджених КГБ в Україні В. Чорновола, С. Караванського та ін. „Україна мусить бути вільною!" — такий ляйтмотив цього міжнародного видання, що з рамени ВАКЛ розходиться у всьому англомовному світі. Більшість матеріялів підготував д-р В. Душник з рамени УККА.

Юрій Степаненко вернувся з В'єтнаму, відзначений за зразкову службу

Юрій Степаненко одержує військове відзначення.

Вашинґтон, Д. К. — Після однорічної зразкової служби при штабі американської бриґади в районі боїв у В'єтнамі, повернувся до ЗСА з медалею „Золота Зірка" та 6-ма іншими медалями і відзнаками молодий український журналіст Юрій Степаненко, син п-ва Степаненків з Вашинґтону, де проф. Микола Степаненко викладає у відділі слов'янських мов в університеті Джорджа Вашинґтона. Юрій Степаненко пробув у лавах американської армії добровольцем впродовж трьох років, а перед тим студіював у Чикаґському та в Ратґерському університетах. Тепер він далі студіюватиме журналістику в Мерилендському стейтовому коледжі. Ще дитиною бував на дитячих таборах на „Союзівці" та на „Верховині", кілька років провів літо на таборах ОДУМ-у, був головою Відділу ОДУМ-у в Ню Бронсвіку. Перед виїздом до В'єтнаму він служив у американській армії в Німеччині, а у В'єтнамі, як спеціяліст 5-го розряду, працював при штабі бриґади, відповідаючи за відділ стенографічних записів, аранжуючи виїзди штабового керівництва в райони боїв тощо. За зразкову службу та виявлені особливі здібності" Юрія Степаненка нагороджено „Золотою Зіркою", а також медалею подяки, медалею доброї поведінки, медалею бойової служби у Південному В'єтнамі, медалею Національної Оборони та ін. Під час перебування у В'єтнамі Юрій Степаненко їздив до Австралії, де відвідав свою родину, та був у Японії. Юрій, як і його батьки, є членом УНСоюзу.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. Інж. В. З., Філядельфія: Статтю радо використовуємо. Вірші — один з них уже був друкований в „Свободі", інші добрі, але важко було б друкувати цілу віршовану сторінку для відзначення важливої події. Як подбаєте про відповідні матеріяли, радо віддамо сторінку.

ВШ. І. К-вич, Мейпелвуд, Н. Дж.: Дякуємо, але не використаємо.

Ген. Вілер склав звідомлення Президентові про В'єтнам

Вашинґтон. — Голова шефів об'єднаних штабів американських збройних сил, генерал Ерл Вілер, вернувся з 4-денної інспекційної подорожі до В'єтнаму та склав вичерпне звідомлення президентові Ніксонові про ситуацію на тамошньому воєнному фронті. На тій нараді у Білому Домі був приявний також секретар оборони Мелвіл Лерд. За пресовими твердженнями — генерал Вілер вернувся в оптимістичному настрої. З його коротких висловів перед журналістами можна було зрозуміти, що керівні військові кола не будуть противитися дальшому відкликанню деяких контингентів американських військ з В'єтнаму, про що в серпні-вересні повідомить президент Ніксон. Генерал Вілер буцім-то найбільш вдоволений поступом у збільшенні числа бойової здатности південно - в'єтнамської армії.

Президент доручив зредукувати федеральне видаткування на 3,5 більйонів долярів

Вашинґтон. — Президент Ніксон дав доручення зредукувати видатки у федеральному бюджеті на суму яких 3,5 більйона долярів, щоб таким чином збалянсувати дефіцит, спричинений невирішенням збоку Конгресу різних урядових пропозицій, які мали на меті збільшення федеральних прибутків, зокрема таких, як справа підвищення поштових оплат. У зв'язку з цією редукцією будуть проведені великі скорочення особливо в оборонному бюджеті, які досягнуть, правдоподібно, суми яких двох більйонів долярів. В міжчасі палатна Комісія Способів і Засобів, яка працює над податковою реформою, погодилася умовно на деякі дальші зміни в податковій системі, зокрема, якщо йде про податки, що їх платять деякі підприємства. Уряд президента Ніксона продовжує свої заходи, щоб Сенат схвалив справу надподатку окремо від податкової реформи. Доручаючи редукцію видатків, президент Ніксон хотів би втримати федеральне видаткування „на лінії", пропонованій бюджетом, значить в сумі 192,9 більйонів долярів.

ДОДАТКОВА ДОЗА ПАРТІЙНОЇ ПРОПАҐАНДИ

В Україні на початку липня вийшло перше число нового журналу під наг. „Під прапором ленінізму". Журнал видає ЦК КП УССР. У журналі, як свідчить його наголовок, надрукована партійна макулятура. „Радянська Україна" з 10-липня, сповіщаючи про вихід 1-го числа, не повідомила, скільки чисел буде річно, ані про висоту передплати.

День Пластуна на Вовчій Тропі...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

Ігор Раковський, закінчено цю частину Дня Пластуна.

Увечері відбулася Велика Ватра. Новацькою програмою проводили пл. сен. В. Мельник та ст. пл. Л. Чировський, юнацькою — булавний О. Мороз.

В неділю, 20 липня, коли цілий світ вичікував приземлення американських астронавтів на Місяці, табір юних „Українських Астронавтів" явився на Службу Божу парадним походом у всіх своїх „реґаліях". Похід провадили під звуки барабана комендант, бунчужний та писар. Прапороносці у шоломах астронавтів несли прапори, а дальше йшли, хоч дрібним ще, але гордим кроком, новаки із своїми братчиками, несучи тотеми своїх гнізд та роїв. Старші друзі із „Чумацького Шляху" вправно вмаршували на площу. По Службі Божій о. Юрій Менцінський виголосив глибоко обдуману проповідь. Нав'язуючи до сучасних здобутків людини, о. Капелян підкреслив, що всесвіт — це Божий твір, книга Божої мудрости, величі, краси і слави. Після Служби Божої таборовики перейшли на Мазепинську площу, де о. Ю. Менцінський та о. Теодор Баґан, парох УПЦеркви в Трой, перевели молитву за успіх та щасливий поворот астронавтів. Після відчитання наказу запалено Вічний вогонь дружби української молоді, потім слідувала деклямація юнаків. Дефілядою та спущенням прапорів закрито День Пластуна.

На оселі „Вовча Тропа" таборує тепер біля 250 хлопців із своїми проводами. Комендантами таборів є пл. сен. Теофіль Старух — юнаків, і Сірий Орел пл. сен. Володимир Мельник — новаків. Таборовим лікарем є пл. сен. д-р Андрій Леміщка, медсестрою п-і Ірина Комар.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 21-го липня 1969 року упокоїлася в Бозі в Ремзей, Н. Дж. наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА і БАБУНЯ

бл. п.
АННА ҐЕРЕЧКА МАТВІЯШ

проживши 72 р., вдова по бл. п. Василеві († квітень 1968 рік), нар. в с. Юзковичі коло Золочева.

ПАРАСТАС в середу, 23-го липня 1969 р. о год. 8-ій веч. в пох. заведенні Van Emburg, 109 Dollington Ave., Ramsey, N.J.

ПОХОРОН в четвер, 24-го липня 1969 р. о год. 9:30 ранку після Служби Божої в укр. кат. церкві св. Павла, Cherrylawn — Dollington Ave., Ramsey, N.J., а опісля на цвинтар св. Марії в Mahwah, N.J.

В глибокому смутку:
донька — АНІТА ГИЛАЙД
внук — СТЮАРТ
брат — ЙОСИФ ҐЕРЕЧКА з Міллстон, Н. Дж.
сестри — МАРІЯ РОСОВ з Черецуґа, Тенесі
ТЕКЛЯ РОБІНСОН,
Енґлевуд, Н. Дж.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Найдорожчого Мужа, Дорогого Зятя та Незабутнього Шваґра

бл. п.
ПЕТРА МІЛЯНОВСЬКОГО

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у ЧЕТВЕР, 24-го ЛИПНЯ ц. р. о год. 8-ій ранку у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ в церкві св. о. Миколая та в Каплиці при Сиротинці на Ліндлей Евеню, у ШАРОН СПРІНҐС, Н. Й. та в ТРЕНТОНІ, Н. Дж. в церкві св. свщ. Йосафата;
у НЕДІЛЮ, 27-го ЛИПНЯ, о год. 8-ій ранку в ІСТОНІ, Па. в церкві св. Духа;
в СУБОТУ, 2-го СЕРПНЯ ц. р. о год. 8-ій ранку у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ в церкві Царя Христа.

Про молитви просять
ІРИНА — дружина та Родина

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА і ТАТА

бл. п. Миколи Захаровича
КАРПИНИЧА

буде відправлена
ПАНАХИДА
в суботу, 26-го липня 1969 року
в 10-ій год. ранку
на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибита
РОДИНА

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

сл. п.
ІВАНА ВАСИЛИШИНА

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в Українській Греко-Католицькій Церкві
СВ. ВОЛОДИМИРА в ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й.
в понеділок, 28-го липня 1969 року
о год. 8-ій ранку

РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Кузина та Вуйка
бл. п. д-ра ЗІНОВІЯ ЛИСЬКА
на видання „Українських народних мелодій"
зложили 100.00 долярів
Олена СМУЛКА
Віра і Евген ЛАПЦІК
Оксана і Альберт КІПА

Совєтський автор називає УВАН і НТШ „антинауковими установами"

Київ. — Вийшла книжка партійця-критика Є. Кирилюка під наг. „Шевченко і наш час". У рецензії на те антишевченківське і по суті — антиукраїнське видання „Літературна Україна" з 11 липня писала: „Автор розповідає про „діяльність низки білоемігрантських організацій, так званої „Української Вільної Академії Наук у США", „Наукового Товариства ім. Шевченка", Інституту Шевченкознавства" тощо, які утримуються за рахунок „Східноевропейського Фонду", що йде на підривну роботу проти Совєтського Союзу та країн соціялістичного табору. Серед інших „праць" цих антинаукових установ Є. Кирилюк зупиняється на одному з останніх оглядів „Шевченко в совєтському літературознавстві", унаписаном М. Глобенком". Професор Микола Глобенко, видатний науковець - літературознавець із Харкова, співавтор і співредактор першої „Енциклопедії Українознавства" НТШ у Сарселі, помер понад 10 років тому — Є. Кирилюк, відтятий від Заходу, пише про нього й далі, як про живу людину. Особливо заплутався Є. Кирилюк у питанні висвітлення проблеми Тарас Шевченко і російський голобельний критик Віссаріон Бєлінський, який з шовіністично - московською люттю накинувся на творчість великого Кобзаря. Одночасно „Літературна Україна" робить донос органам КҐБ на редакцію журналу „Дніпро", яка в числі 3-му з 1969 р. допустила на сторінках журналу статтю з більш справедливим насвітленням постаті й „ідей" ненависника Т. Шевченка й національно-християнської України Віссаріона Бєлінського: „Проблема „Шевченко і Бєлінський" складна, але вона вже знайшла правильне наукове осмислення і вирішення в багатьох працях совєтських учених. Тому не може не викликати здивування позиція редакції журналу „Дніпро", який в № 3 за 1969 р. надрукував рецензію В. Шубравського на нарис Є. Кирилюка. Виявляючи повну неспроможність науково арґументувати зачеплену проблему, Шубравський вдається до суб'єктивних оцінок і бездоказових заперечень. Він дорікає Є. Кирилюкові саме за схвалення наукових доказів Ф. Прийми щодо належності рецензії на перше видання „Кобзаря" перу російського критика, не шкодує найгостріших виразів, полемізуючи з совєтськими вченими: натяжна, фальсифікація, перекручення фактів". Таким доносом „Літературна Україна" пером рецензента І. Басса намагається воювати проти історичної правди.

НА ОСЕЛІ ОДУМ-у „КИЇВ" ВІДБУДЕТЬСЯ ДИТЯЧИЙ ТАБІР

В неділю, 13-го липня, на оселі „Київ" недалеко Союзівки розпочався виховно-відпочинковий табір для юнаків і юначок віком від 8-ми до 15-ти років життя. В першому дні зареєструвалося майже 50 учасників, з того приблизно 30 дівчат і 20 хлопців. Командантом табору є одумівець - сеньйор В. Кулій. Табір триватиме до 23-го серпня 1969 року. 24-го серпня почнеться однотижневий виховно - вишкільний табір для юнаків і юначок віком від 15 до 20-ти років життя. Командантом табору буде проф. Є. Федоренко (о.ш.)

В Арґентині підготовляють велике еспанське видання „Україна, переслідувана Росією"

Буенос Айрес. — Український Інформативно-Видавничий Інститут, УІВІ, після видання „Історії УПА" Мартінеса Кодо, підготовляє до друку нове важливе еспанськомовне видання „Ucrania bajo la opresion Rusa," що можна перекласти як „Україна, переслідувана Росією". Ця збірна праця розпочинається звітом американського конґресмена Керстена для Конґресу про Україну та її боротьбу за визволення. Далі йде стаття д-ра Ковалевського про процеси СВУ і СУМ у Харкові в 1930 р., про голод 1933 р., статті різних авторів про зліквідованих Москвою українських письменників, про переслідування церков написав розвідку д-р Л. Мидловський, В. Косик — про економічну експлуатацію України совєтською Росією. Будуть поміщені також статті й розвідки про політичні вбивства Москви за кордоном, звіти про сучасну боротьбу молоді в Україні, про засланців у Мордовії і т. і. Книжка матиме багато фотодокументів. Передплату наперед, в сумі 1 000 арг. пезів цієї книжки на приблизно 600 сторінок друку, можна вносити в Буенос Айресі в Кооперативі „Фортуна", зацікавленим з інших країн писати на адресу: Instituto Informativo Editorial Ucraino, Soler 5039, Buenos Aires (25), Rep. Argentina.

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ В ЕДМОНТОНІ

Едмонтон. — Від 5 до 20 липня тривав у „Сіба Біч" літній Табір Новаків, дітей від 7 до 12 років життя. Тижневик „Українські Вісті" з Едмонтону інформував, що Табір Юнаків відбудеться цього року в Бенфі і триватиме від 26 липня до 4-го серпня.

ДІСТАЛА ОРДЕН ЛЕНІНА — ЗА ГАЛУШКИ

Московські „Ізвєстія" з 15 липня поважним тоном повідомили, що „мало хто уміє так робити галушки, як полтавчанка М. Конобієвська" і за це її „відзначено найвищою нагородою Родіни — орденом Леніна". Орденоноска варить тепер українські галушки на „Постійній Виставці досягнень народного господарства СССР у Москві", в ресторані „Золотий колос". За право варити - виступати в тому ресторані „змагались на Україні 850 осіб, але тільки 9 удостоїлись із них заблищати в Москві мистецтвом готування знаменитих українських „кушаній", сповістили „Ізвєстія". Виступає і харків'янка В. Шпак, яка „в 1967 р. заволювала собі срібну медалю ВДНХ варениками"...

Посмертні згадки

ЕВГЕН ВИНЯРСЬКИЙ, довголітній член Т-ва „Дністер", 430 Відділу УНСоюзу у Філядельфії, помер 17 червня 1969 р. на 76 році життя. Покійний народився в 1892 р. в Станіславчику, Україна, до ЗСА прибув в 1949 р. і став членом УНСоюзу в 1950 р. Полишив у смутку сина Сергія з дружиною Неонілею і внуків Андрія, Юрія й Данила. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на вічний спочинок 20 червня 1969 р. на цвинтар Факс Чейс у Філядельфії.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

ГНАТ БАРАНЮК, довголітній член Т-ва ім. М. Лисенка, 368 Відділу УНСоюзу в Маямі, Флорида, помер 2-го липня 1969 р. на 69-му році життя. Покійний народився 30 грудня 1899 р. в Борщеві, Україна. На батьківщині був адвокатом, мав свою адвокатську канцелярію. У 1948 р. прибув до ЗСА. Полишив у смутку дружину Анну, а в Україні двох братів, з яких один укр. кат. священик. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на вічний спочинок на цвинтар, де Покійного попрощав секретар Відділу В. Подубинський від УНСоюзу та від комбатантів, бо Покійний був в УГА.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Подубинський, секр.

МАРІЯ ГУЦАЙЛЮК, членка УНСоюзу Відд. ч. 151 С-ва Преч. Діви Марії в Аллентавні, Па., померла 9 червня 1969 р. на 78 р. ж. Покійна нар. в 1890 р. в с. Червона Воля, пов. Ярослав, Україна, прибула до ЗСА в 1911 р. і стала членкою УНС в 1912 р. Полишила в смутку 3 синів: Івана, Емілія і Евгена. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійну на Вічний Спочинок 12 червня 1969 р. на Укр. Правосл. Цвинтар св. Марії в Fullerton, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Пипюк, секр.

АННА МАТУШ, довголітня членка УНС Відд. ч. 347 Т-ва Запорозька Січ в Мілвілл, Н. Дж., померла 3 липня 1969 р. на 78 р. ж. Покійна нар. в 1891 р. в Україні і прибула до ЗСА в 1913 році та стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку синів: Чарла і Гарри та 10 внуків. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійну на Вічний Спочинок 7 липня 1969 р. на цвинтар Overlook в Bridgton, N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
Катерина С. Гордон, секр.

СТЕПАН СЕНЕТА, член УНСоюзу, Відд. ч. 161 Т-ва св. Василія в Амбрідж, Па., помер 10 липня 1969 р. на 72 р. ж. Покійний нар. 17-го вересня 1896 р. в Зах. Україні і став членом УНСоюзу в 1923 р. Полишив в смутку зам. доньки: Юлію і Анну та 4 правнуки. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 14 липня 1969 р. на укр. кат. цвинтар св. ап. Петра і Павла в Амбрідж, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, Ч. 6219. Масовий прилет спадунів.

Спершу військові спадуни, опісля велетенські парашути, тримаючи важкий летунський виряд і припаси, падають у країну Тарзана тайком при світлі кратерних блисків.

Ваш вулькан є на 10.000 стіп зависоко для наших гелікоптерів, але ми щасливі, що маємо сьогодні чудове нічне повітря для нашого приземлення!

Генерал Їтс думав, що ти, Іто, хотів би мати якесь домашнє звірятко!